

Karol Piękoś

ORCID: 0000-0003-4545-5909

Uniwersytet Rzeszowski

Problematyka współczesnych terytoriów zależnych na przykładzie Alderney*

<https://doi.org/10.19195/1643-0328.29.2>

Słowa kluczowe: Alderney, władza, system polityczny, brexit, terytorium zależne, dependencja

Wprowadzenie

Kwestia obszarów niesuwerennych ma coraz większe znaczenie ze względu na dynamikę procesów dokonujących się we współczesnej geopolityce. Brexit niewątpliwie wpłynie nie tylko na Wielką Brytanię, lecz również na terytoria zależne tego kraju. Przykładem takiego terytorium jest Alderney, które współcześnie zmaga się z wieloma problemami. Trudno dzisiaj wskazać, jakie skutki dla wyspy będzie miała decyzja Brytyjczyków, wiadomo jednak, że politycy na Alderney powinni dokonać wielu reform. Oryginalny system sprawowania władzy w połączeniu z niejasnym statusem na arenie międzynarodowej staje się w obecnych czasach balastem. Alderney może jednak stać się w przyszłości wzorem dla innych obszarów niesuwerennych, które chcą zachować swoją odrębność.

Alderney we współczesnym ładzie europejskim

Alderney jest jedną z ośmiu Wysp Normandzkich (Channel Islands). Położona jest 16 km od wybrzeży Francji. Jej powierzchnia wynosi 8 km² i pod tym względem jest trzecią co do wielkości wyspą normandzką. Zamieszkiwana jest przez mniej więcej 2000 osób. Alderney stanowi dependencję Korony Brytyjskiej i jest jednym z wielu terytoriów zależnych Wielkiej Brytanii. Zależność Alderney od Wielkiej Brytanii jest niewielka, ogranicza się głównie do powiązań wywodzących się z tradycji. Alderney stanowi tery-

* Temat badawczy zrealizowany w ramach grantu naukowego nr INoP-21/2018/508 — Status ustrojowy europejskich terytoriów zależnych — finansowanie badań naukowych z dotacji celowej (tzw. 508) służącej rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich.

torium, które ma własne ustawodawstwo, autonomiczny system prawny i fiskalny oraz własny aparat administracyjny. Parlament Alderney stanowi prawo, które obowiązuje na terenie wyspy, natomiast przepisy stanowione przez Wielką Brytanię oraz zobowiązania wynikające z regulacji międzynarodowych obowiązują na terytorium Alderney wyłącznie za zgodą władz. Analiza stopnia powiązań pomiędzy Wielką Brytanią a Alderney pozwala stwierdzić, że jest to zależność wynikająca głównie z uwarunkowań historycznych i ma niewielki wpływ na funkcjonowanie tego terytorium.

Marek Sobczyński określił terytorium zależne jako zamieszkane terytorium, które nie wchodzi w skład żadnego państwa, ale nie ma najważniejszej cechy państwowości, jaką jest suwerenność. W rozumieniu polityczno-ustrojowym są to jednostki o terytorialnej odrębności¹. Według Lecha Antonowicza definicja terytorium zależnego musi zawierać dwa zasadnicze elementy: odrębność terytorialną i zależność polityczno-ustrojową. Ważne z perspektywy powyższej definicji jest wyodrębnienie jednostek geopolitycznych, które nie wchodzi w skład jakiegokolwiek państwa. Istotną cechą jest również stan podporządkowania, który wyraża się między innymi pozbawieniem uprawnień w dziedzinie stosunków międzynarodowych lub poważnym ich ograniczeniem wynikającym z realizowania tych działań w niesamodzielny sposób².

W odniesieniu do posiadłości Korony Brytyjskiej stosuje się również pojęcie państwa stowarzyszonego, które określa obszary cechujące się autonomią, jednak metropolia w tym przypadku zachowuje główną rolę w kreowaniu polityki zagranicznej i polityki obronności³. Na potrzeby tego artykułu sformułowałem dwie hipotezy badawcze. Według pierwszej Alderney jest terytorium, które ma zdolność do nawiązywania samodzielnych relacji z innymi podmiotami międzynarodowymi. Natomiast druga hipoteza badawcza brzmi: Alderney jest terytorium zależnym wyłącznie od Wielkiej Brytanii.

W celu szerszego zobrazowania poruszanego problemu badawczego przeanalizowałem akty ustrojowe Alderney, raporty oraz nieliczne publikacje naukowe. Analiza ta ma na celu zrozumienie statusu wyspy oraz kierunków jej rozwoju w obliczu obecnej sytuacji międzynarodowej. Celem badawczym artykułu jest ustalenie kształtu systemu politycznego tego terytorium zależnego oraz wskazanie podobieństw i różnic z państwem nadrzędnym.

Dokonanie analizy podobieństw i odrębności pomiędzy Wielką Brytanią a Alderney wymagało wykorzystania metody analogii, która pozwoliła na uzyskanie istotnych dla artykułu wniosków dotyczących badanych jednostek politycznych⁴. W artykule zastosowałem również analizę instytucjonalno-prawną. Wykorzystałem technikę analizy źródeł zastanych; posłużyłem się aktami ustrojowymi oraz przeprowadziłem przegląd dostępnej literatury przedmiotu.

¹ M. Sobczyński, *Państwa i terytoria zależne. Ujęcie geograficzno-polityczne*, Toruń 2006, s. 253–254.

² L. Antonowicz, *Państwa i terytoria*, Warszawa 1988, s. 163–164.

³ M. Sobczyński, *op. cit.*, s. 253–254.

⁴ A.J. Chodubski, *Wstęp do badań politologicznych*, Gdańsk 2004, s. 125.

Historia Alderney

Pochodzenie nazwy Alderney nie jest jasne. Prawdopodobnie wywodzi się ona z języka staronorweskiego. Alderney miało oznaczać, że jest to wyspa znajdująca się blisko wybrzeża. Wyspa została włączona do Księstwa Normandii w 933 roku. Po 1204 roku Normandia stała się częścią Królestwa Francji, natomiast Alderney deklarowało wierność angielskiemu królowi.

Wyspy Normandzkie nie były częścią Anglii, stanowiły dependencje podlegające monarsze, który tytułował się księciem Normandii. Na terenie Jersey oraz Guernsey monarcha był reprezentowany przez urzędnika królewskiego nazywanego gubernatorem. Na mocy traktatu paryskiego z 1259 roku Henryk III zaniechał roszczeń terytorialnych do Normandii, zachował jednak prawo do używania honorowego tytułu księcia Normandii. Współcześnie tytuł ten jest używany przez brytyjskich monarchów dla podkreślenia ich zwierzchniej roli nad Wyspami Normandzkimi⁵.

Panujący w Anglii od 1485 roku Henryk VII podjął prace fortyfikacyjne, które trwały do 1554 roku. Wybudowany na wyspie zamek Essex⁶ został nazwany od nazwiska hrabiego Williama Essex, który objął urząd gubernatora w 1591 roku, a 10 lat później został skazany na egzekucję za zdradę stanu. Przed wykonaniem wyroku William Essex zdążył wydzierżawić wyspę Williamowi Chamberlainowi. Alderney pozostało we władaniu rodziny Chamberlainów do 1643 roku⁷.

W trakcie wojny trzech królestw Alderney znalazło się pod zwierzchnictwem garnizonu parlamentarnego dowodzonego przez porucznika gubernatora Nicholasa Linga. Dowódca wybudował na wyspie Dom Rządowy, który obecnie jest Salą Wyspową. W XVII wieku gubernaturę objęła rodzina Le Mesurier z Guernsey, która ustanowiła dziedziczną linię gubernatorów sprawującą władzę do 1825 roku. W XVIII wieku na wyspie wybudowano dom dworski, szkołę oraz kaplicę metodystów. Wówczas dynamiczny rozwój wyspy związany był z eksportem bydła. Ostatnim dziedzicznym gubernatorem był John Le Mesurier, który w 1825 roku zrezygnował z patentu na rzecz korony. Od tamtej pory władzę na wyspie sprawują Stany Alderney, których funkcjonowanie znowelizowano umową konstytucyjną z 1825 roku.

Rząd brytyjski w XIX wieku podjął działania mające na celu wybudowanie portu oraz masowe fortyfikowanie wyspy, co miało chronić Brytyjczyków przed atakami ze strony Francuzów. Budowany port nigdy nie został ukończony, a pozostały po budowie falochron jest jednym z orientacyjnych punktów wyspy⁸. W 1940 roku Wyspy Normandzkie zostały zajęte przez wojska niemieckie. Alderney znalazło się pod okupacją 2 lipca 1940 roku. Podczas II wojny światowej istniały na wyspie cztery obozy Organizacji Todt,

⁵ B.H. Toszek, *Sytuacja brytyjskich terytoriów zależnych w Europie po przystąpieniu Wielkiej Brytanii do Wspólnot Europejskich*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Acta Politica” 2007, nr 21, s. 95.

⁶ F.C. Lukis, *On the antiquities of Alderney*, „Journal of the British Archaeological Association” 3, 1847–1848, s. 12–13.

⁷ *Alderney Channel Islands*, <http://www.starforts.com/alderney.html> (dostęp: 8.06.2019).

⁸ *Alderney (harbour and fortifications) — question*, <https://api.parliament.uk/historic-hansard/lords/1873/jul/11/alderney-harbour-and-fortifications> (dostęp: 8.06.2019).

której zadaniem było budowanie obiektów o charakterze wojskowym. Do końca 1943 roku na wyspie znajdowało się 4000 robotników przymusowych, natomiast garnizon niemiecki liczył około 3200 żołnierzy. Niemcy na Alderney poddali się 16 maja 1945 roku, a ewakuowana z wyspy ludność powróciła na nią w grudniu 1945 roku. Podjęte przez mieszkańców prace na rzecz przywrócenia porządku na wyspie trwały wiele lat⁹.

Alderney jako dependencja Korony Brytyjskiej

Jak już wcześniej wspomniałem Alderney jest dependencją Wielkiej Brytanii. Termin „dependencja” wywodzi się z języka łacińskiego od słowa *dependere*. Współcześnie wskazuje się na dwa rodzaje zależności. Pierwszym są zależności koronne (*crown dependency*), czyli terytoria będące autonomicznymi częściami Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej. Dependencjami określa się również mniejsze posiadłości będące pod administracją terytorium zależnego¹⁰. Specyficzny status wyspy nie jest odosobnionym przypadkiem, gdyż podobna zależność dotyczy również: Wyspy Man, Baliwatu Jersey i Baliwatu Guernsey.

W ramach Baliwatu¹¹ Guernsey istnieją trzy odrębne jurysdykcje: Guernsey, która obejmuje wyspy Herm i Jethou, Alderney oraz Sark, w skład której wchodzi wyspa Brechou. Dependencje Korony Brytyjskiej nie są częścią Wielkiej Brytanii i nigdy nie były jej koloniami. Relacje konstytucyjne tych terytoriów nie są zapisane w żadnym dokumencie o charakterze ustrojowym. Wielka Brytania jest zobowiązana do prowadzenia polityki obronnej tych terytoriów, polityki zagranicznej oraz w razie konieczności ma zapewnić im *good governance*¹². Relacje z dependencjami utrzymuje Ministerstwo Sprawiedliwości Wielkiej Brytanii¹³.

Alderney jest dependencją¹⁴ Baliwatu Guernsey i funkcjonuje zgodnie z demokratycznymi rozwiązaniami, ma własny rząd oraz parlament (*The States of Alderney*). Wyspa jest zależna od Guernsey między innymi w dziedzinie służby publicznej, edukacji oraz opieki zdrowotnej, są to tak zwane usługi transferowane, na których świadczenie Alderney przeznacza część pozyskiwanych podatków. Uregulowanie stosunków Guernsey i Alderney

⁹ *Second World War history on Alderney*, <http://www.visitalderney.com/visit/history/ww2/> (dostęp: 8.06.2019).

¹⁰ M. Sobczyński, *op. cit.*, s. 360.

¹¹ Baliwat jest jednostką terytorialną. O Baliwacie Guernsey mówi się w kontekście całego obszaru obejmującego wszystkie jurysdykcje (Guernsey, Sark i Alderney). W odniesieniu do samej wyspy Guernsey nie używa się pojęcia baliwatu ze względu na to, że jest to tylko część tej jednostki terytorialnej.

¹² Pojęcie *good governance* pojawia się w brytyjskim prawodawstwie i dotyczy interwencji Wielkiej Brytanii w określonych przypadkach na terytoriach zależnych od korony. Do takiej interwencji może dojść w przypadku poważnego naruszenia porządku publicznego lub endemicznej korupcji w rządzie lub sądownictwie. Obecnie nie jest wyrażana potrzeba zmiany tego sformułowania zarówno po stronie Wielkiej Brytanii jak i dependencji.

¹³ *Crown Dependencies Eighth Report of Session 2009–10*, <https://publications.parliament.uk/pa/cm200910/cmselect/cmjust/56/56i.pdf> (dostęp: 8.06.2019).

¹⁴ Pojęcie dependencji oznacza formę zależności terytorium od innego państwa. W wypadku Wielkiej Brytanii status dependencji mają Guernsey, Jersey i Wyspa Man.

miało miejsce w 1948 roku na podstawie umowy, która została zasugerowana przez rząd brytyjski. Do 1948 roku obydwie wyspy były od siebie niezależne, jednakże w wyniku umowy doszło do zacieśnienia współpracy tych terytoriów. Wielka Brytania reprezentuje wyspę na arenie międzynarodowej oraz kreuje jej politykę obronną. Alderney nie ma przedstawicielstwa w brytyjskim parlamencie i nie należy do Unii Europejskiej¹⁵.

Na Alderney obowiązuje prawo stanowione przez lokalny parlament, natomiast w kwestiach dotyczących między innymi prawa i porządku na mocy umowy z 1948 roku regulacje stanowione są przez parlament wyspy Guernsey. Parlament Alderney nie ma również autonomii w sprawach polityki zagranicznej oraz obrony. Ministerstwo Sprawiedliwości Wielkiej Brytanii weryfikuje prawo pierwotne, natomiast za jego zatwierdzanie odpowiada Tajna Rada, która jest ciałem doradczym brytyjskiego monarchy. Projekty przepisów opracowywane są przez prawników korony na wyspie Guernsey. Współcześnie na Wyspach Normandzkich istotny wpływ wywiera prawo normandzkie, natomiast dominuje angielskie prawo zwyczajowe¹⁶. Za zgodą parlamentu na wyspie mogą być również wdrażane przepisy stanowione przez Wielką Brytanię oraz Guernsey, które nie dotyczą przekazanych usług oraz spraw zagranicznych i obronności.

Obywatele Wysp Normandzkich posiadają obywatelstwo brytyjskie, jednak nie przysługuje im pełnia praw i swobód charakterystycznych dla obywateli UE, na przykład w dziedzinie zatrudnienia oraz prowadzenia działalności gospodarczej¹⁷. Wyspy Normandzkie są częścią obszaru celnego Unii Europejskiej, a w związku z tym na ich terytorium obowiązują wspólne taryfy celne, ograniczenia ilościowe itp. Pomiędzy wyspami a terytorium UE obowiązuje swobodny przepływ towarów rolnych i produktów pochodnych, jednak nie otrzymują one wsparcia strukturalnego ze środków UE oraz nie dotyczy ich swobodny przepływ kapitału i usług¹⁸.

Artykuł 29 Konwencji wiedeńskiej o prawie traktatów mówi: „Jeżeli odmienny zamiar nie wynika z traktatu ani nie zostaje ustalony w inny sposób, traktat wiąże każdą stronę w odniesieniu do całego jej terytorium”¹⁹, z czego wynika, że w momencie ratyfikowania przez Wielką Brytanię traktatu lub konwencji powinno dojść do konsultacji z dependencjami w sprawie rozszerzenia obowiązywania umowy na ich terytorium. Wielka Brytania w świetle prawa międzynarodowego jest odpowiedzialna przed właściwym organem traktatowym za zgodność przepisów z ratyfikowaną umową, których obowiązywanie rozszerzono na terytorium dependencji. Jako suwerenne państwo dokonuje działań na rzecz zapewnienia obowiązywania przepisów na terytorium, które dąży

¹⁵ J. Connell, *Alderney: gambling, Bitcoin and the art of unorthodoxy*, „Island Studies Journal” 9, 2014, nr 1, s. 71.

¹⁶ C. Morris, *Attempting constitutional reform on the island microjurisdiction of Alderney*, „Common Law World Review” 47, 2018, z. 2, s. 118–119.

¹⁷ *What is Islander status?*, <https://web.archive.org/web/20131007233859/http://www.gov.gg/article/2822/What-is-Islander-status> (dostęp: 8.06.2019).

¹⁸ *Fact sheet on the UK's relationship with the Crown Dependencies*, <https://www.justice.gov.uk/downloads/about/moj/our-responsibilities/crown-dependencies-factsheet.pdf> (dostęp: 8.06.2019).

¹⁹ Konwencja wiedeńska o prawie traktatów sporządzona w Wiedniu dnia 23 maja 1969 roku (Dz.U. z 1990 r. Nr 74, poz. 439).

do ich wdrożenia. Z tego względu dokonuje analizy, czy przyjęto odpowiednie regulacje prawne na terenie dependencji. Decyzja w tej sprawie ma charakter wewnętrzny i nie musi być uzgodniona z pozostałymi sygnatariuszami dokumentu. Zgodnie z obowiązującą w Wielkiej Brytanii praktyką departament odpowiedzialny za instrument międzynarodowy, powinien w pierwszej kolejności podjąć konsultacje z każdą dependencją. Konsultacje powinny przebiegać w momencie negocjacji umowy międzynarodowej²⁰.

Rząd Alderney

Na wyspie Alderney nie ma partii politycznych, rząd zaś tworzą członkowie parlamentu (States of Alderney), który jest ciałem ustawodawczym. Ubiegający się o mandat kandydaci przygotowują własne programy wyborcze mające postać manifestu. W skład parlamentu wchodzi 10 członków oraz prezydent, który ma głos rozstrzygający. Pełni on również funkcję przewodniczącego parlamentu wyspy oraz wykonuje funkcje reprezentacyjne. Na Alderney istnieje urząd wiceprezydenta, który jest wybierany co roku na pierwszym posiedzeniu parlamentu. Podstawowe zadania związane ze sprawowaniem władzy są wykonywane przez trzy komisje państwowe: komisję ds. polityki i finansów, komisję ds. usług ogólnych, komisję ds. budownictwa i kontroli rozwoju.

Na czele każdej komisji stoi wybierany przez parlament wyspy przewodniczący z rozstrzygającym głosem, którego zadaniem jest kierowanie posiedzeniami. Administracja, która wspiera pracę rządu Alderney, podzielona jest na dwa działy, pierwszy zajmuje się funkcjami legislacyjnymi i jest zarządzany przez urzędnika *greffier*²¹, natomiast drugi, wykonawczy, jest zarządzany przez dyrektora generalnego (*chief executive of the states*)²². Dyrektor generalny mianowany jest przez osobę na stanowisku porucznika gubernatora (*lieutenant governor*)²³ i bez jego zgody nie może być odwołany. Urząd dyrektora generalnego może sprawować osoba, która jest mieszkańcem Alderney. Z mocy prawa należy on do każdej komisji, natomiast parlament może powołać jego zastępcę. Wykonywanie funkcji prezydenta Alderney jest wspomagane przez kancelarię, która odpowiada za: przygotowanie raportów z sesji parlamentu, utrzymywanie kontaktów z pracownikami administracji publicznej, organizowanie imprez obywatelskich, wyróżnianie i nagradzanie²⁴.

²⁰ *Government Response to the Justice Select Committee's Report 'Crown Dependencies: developments since 2010*, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/293235/government-response-justice-select-committees-report-crown-dependencies-developments-2010.pdf (dostęp: 8.06.2019).

²¹ *Greffier* jest urzędnikiem sądowym, który zajmuje się prowadzeniem rejestru uchwalanego prawa. W trakcie posiedzeń The States of Alderney pełni funkcję referenta.

²² Dyrektor generalny pełni funkcję szefa służby cywilnej na Alderney, a jego zadaniem jest nadzór nad usługami, które na terenie Alderney świadczone są przez States of Guernsey — parlament Guernsey. W jego zadaniach spoczywa również pełnienie funkcji kierowniczej w stosunkach Alderney z rządem brytyjskim, rządem francuskim oraz organizacjami pozarządowymi.

²³ Porucznik gubernator jest przedstawicielem monarchii brytyjskiej na terenie Baliwatu Guernsey.

²⁴ *President's Office*, <http://www.alderney.gov.gg/article/4298/Presidents-Office> (dostęp: 8.06.2019).

Istotną rolę w funkcjonowaniu wyspy Alderney odgrywa również departament skarbu, który zarządza finansami wyspy, w tym częścią zadań związanych z przekazywanymi usługami. W ramach swojej działalności sporządza roczne sprawozdania finansowe, zajmuje się pamiątkowymi monetami i zabezpieczeniem społecznym. Na Alderney funkcjonuje departament turystyki i marketingu, który ma za zadanie zachęcać do podróżowania na wyspę oraz inwestowania. Istnieje również departament robót państwowych, który zapewnia wsparcie mechaniczne i budowlane oraz zajmuje się kwestiami dotyczącymi prac rolniczych, ogrodnictwa oraz recyklingu. Zadaniem tego departamentu jest działanie na rzecz dobrobytu wyspy. Pracami dotyczącymi planowania zajmuje się departament planistyczny ustalający wnioski planistyczne na podstawie przepisów Alderney²⁵.

Sądownictwo na wyspie Alderney

Na czele systemu sądownictwa Alderney stoi prezes sądu, wspomagany przez co najmniej siedmiu sędziów (*jurats*)²⁶. Prezes sądu oraz sędziowie są mianowani przez porucznika gubernatora Baliwatu Guernsey. Wywodzą się oni ze społeczności wyspy i nie mają kwalifikacji prawnych. W przypadku braku wyznaczonej osoby na stanowisko prezesa sądu sędziowie mogą samodzielnie dokonać wyboru spośród siebie. W całym systemie sądownictwa ważną rolę odgrywa tak zwany *greffier*, który pełni funkcję sekretarza sądu. Sąd na wyspie Alderney ma nieograniczone uprawnienia do rozpatrywania spraw z zakresu prawa cywilnego. Posiedzenia sądu cywilnego odbywają się w każdy pierwszy czwartek miesiąca z wyjątkiem sierpnia.

W przypadku pilnych spraw sąd wyspy może zebrać się w innych terminach. Rozprawy są jawne, wyjątkiem są sprawy dotyczące indywidualnych kwestii rodzin, na przykład opieki nad dziećmi. Sprawy dotyczące rozwodów są rozpatrywane przez Królewski Sąd na wyspie Guernsey²⁷. W ramach sądownictwa badane są również sprawy z zakresu prawa karnego. Maksymalny wymiar kary orzeczony przez sąd na Alderney może wynosić 12 miesięcy pozbawienia wolności, i/lub 10 tysięcy funtów grzywny. Do uprawnień sądu należy również możliwość zasądzenia prac społecznych. W sprawach karnych prawo zwyczajowe Alderney oraz Guernsey jest takie samo, co ma za zadanie rozwiązać wszelkie wątpliwości w orzecznictwie. Gdy zdaniem sądu sprawa dotyczy wyższego wymiaru kary, jest kierowana do Sądu Królewskiego na wyspie Guernsey, na której istnieje rów-

²⁵ *Planning Department*, <http://www.alderney.gov.gg/article/100042/Planning-Department> (dostęp: 8.06.2019).

²⁶ Termin *jurat* wywodzi się z łacińskiego słowa *iūrātus*, co oznacza zaprzysiężony człowiek. W systemie sądowniczym wyspy Alderney *jurats* są członkami społeczności wyspy, którzy są mianowani przez porucznika gubernatora wyspy Guernsey. Pełnią oni funkcję sędziów. *Jurats* często nie mają kwalifikacji prawniczych i pochodzą z różnych grup zawodowych. Radą prawną w systemie sądowniczym Alderney wobec sądu służy *greffier* (urzędnik sądu).

²⁷ *Civil Court*, <http://www.courtofalderney.gg/article/157999/Civil-Court> (dostęp: 8.06.2019).

niez trybunał do spraw młodzieży²⁸. Mieszkańcy wyspy mają prawo do odwołania się od wyroku sądu, w tej sytuacji kolejną instancję pełni Sąd Królewski w Guernsey²⁹.

System wyborczy na wyspie Alderney

Wybory na urząd prezydenta odbywają się co cztery lata, do parlamentu zaś co dwa lata i dotyczą połowy składu izby. Wybory na prezydenta Alderney oraz do parlamentu wyspy nie odbywają się w tym samym czasie. Takie rozwiązanie pozwala zachować ciągłość oraz stabilność systemu³⁰. Kadencja członków parlamentu wyspy oraz prezydenta wynosi cztery lata. Alderney posiada również dwa miejsca z prawem głosu w parlamencie wyspy Guernsey (Deliberation States of Guernsey). Przedstawiciele Alderney są wybierani w wyborach powszechnych z grona parlamentarzystów wyspy na okres dwu lat³¹.

Kwestie dotyczące wyborów do parlamentu regulowane są przez ustawę The Government of Alderney Law 2004. Wybory na wyspie są powszechne i tajne. Biernie prawo wyborcze mają osoby w wieku od 21 lat, a czynne od 18 lat. Na wyspie nie istnieje wymóg kwot wyborczych. Wyborcy mogą zagłosować maksymalnie na pięciu kandydatów, jednak w ostatnich latach coraz częściej nie korzystają z możliwości wykorzystania wszystkich głosów. Zgodnie z art. 28 ustawy The Government of Alderney Law 2004 wybory do parlamentu odbywają się nie wcześniej niż 14 listopada i nie później niż 14 grudnia, co drugi rok od 2004 roku, chyba że parlament wyspy w drodze zarządzenia postanowi o innym terminie głosowania. Zakres zmian, jakich parlament może dokonać w drodze zarządzenia, jest określony w art. 31 wskazanej ustawy i dotyczy on: ogólnego sposobu przeprowadzania wyborów, kwestii dotyczących rejestru wyborców, sankcji za naruszenie zarządzenia oraz uprawnień urzędnika wyborczego³².

Prawo do wpisania na listę wyborców posiadają mieszkańcy wyspy, którzy spełniają następujące warunki: ukończyli 18. rok życia, nie są cudzoziemcami, zamieszkują na Alderney przez ostatnie 12 miesięcy do dnia poprzedzającego dzień wpisania do rejestru wyborców, posiadają pełnię praw.

Bierny udział w wyborach na prezydenta Alderney oraz do States of Alderney mogą mieć osoby, które są uprawnione do brania udziału w wyborach, zamieszkują na terenie Alderney od 36 miesięcy; nie pełnią funkcji jurata, zostały nominowane do udziału w wyborach i wyraziły zgodę na kandydowanie, nie są osobami niewypłacalnymi, mają pełnię praw oraz ukończyły 21 lat³³.

²⁸ *Police Court*, <http://www.courtofalderney.gg/article/158000/Police-Court> (dostęp: 8.06.2019).

²⁹ *Court of Alderney*, <http://www.guernseyroyalcourt.gg/article/1956/Court-of-Alderney> (dostęp: 8.06.2019).

³⁰ *States of Alderney Historical Review*, <http://guernseyroyalcourt.gg/article/1955/States-of-Alderney-Historical-Review> (dostęp: 8.06.2019).

³¹ *Government and Administration*, <http://www.alderney.gov.gg/article/4063/Government-and-Administration> (dostęp: 8.06.2019).

³² *The Government of Alderney Law*, 2004, <http://www.guernseylegalresources.gg/CHttpHandlerokuashx?id=72097&p=0> (dostęp: 8.06.2019).

³³ *Ibidem*.

W przypadku powstania wakatów w parlamencie wybory uzupełniające są zarządzane na dzień nie późniejszy niż trzy miesiące od momentu jego pojawienia się. Jeżeli członek parlamentu zwalnia miejsce sześć miesięcy przed końcem kadencji, wówczas wyborów uzupełniających nie przeprowadza się, a mandat zostaje nieobsadzony do czasu kolejnych wyborów. Wyjątkiem może być sytuacja, w której z powodu wakatów nie jest możliwe osiągnięcie kworum wynoszącego w parlamencie Alderney 2/3 członków lub najbliższą całkowitą liczbę, która jest powyżej 2/3 członków. Zgodnie z art. 29 ustawy *The Government of Alderney Law 2004*, za sprawne przeprowadzanie wyborów i spis wyborców odpowiada urzędnik wyborczy (*returning officer*)³⁴.

Mandat uzyskują kandydaci, którzy kolejno otrzymali największą liczbę głosów. W razie równej ich liczby na wyspie Alderney przeprowadza się losowanie. Wyniki wyborów są zatwierdzane przez urzędnika wyborczego. Regulacje prawne na wyspie Alderney przewidują również specjalną procedurę w sytuacji, gdy liczba kandydatów jest równa liczbie mandatów do obsadzenia. W takim wypadku urzędnik po upływie terminu składania kandydatur oświadcza, że mandaty zdobywają osoby, które wyraziły chęć kandydowania. W wyborach prezydenckich lub wyborach uzupełniających mandat otrzymuje kandydat, który zdobył największą liczbę głosów. Na wyspie Alderney nie ma drugiej tury głosowania w przypadku wyborów prezydenckich, w której kandydaci muszą uzyskać bezwzględną większość głosów³⁵. Objęcie urzędu przez wybranych członków parlamentu oraz prezydenta następuje 1 stycznia następnego roku.

System wyborczy dopuszcza możliwość głosowania korespondencyjnego. W załączniku do ustawy *The Government of Alderney Law 2004* określono szczegółowo warunki takiego trybu głosowania. Osoby, które nie są w stanie wziąć udziału w wyborach osobiście, określa się mianem nieobecnych wyborców. Dyrektor generalny prowadzi rejestr wyborców nieobecnych, do którego wgląd mogą mieć mieszkańcy wyspy. Z głosowania korespondencyjnego mogą skorzystać: niewidomi, prawdopodobnie nieobecni w dniu wyborów, cierpiący na problemy zdrowotne, które uniemożliwiają udział w głosowaniu.

Osoby, które preferują korespondencyjny sposób głosowania zgodnie z obowiązującymi na Alderney przepisami, powinny na nie mniej niż dwa dni przed dniem elekcji wystąpić do dyrektora generalnego z wnioskiem na piśmie o wpisanie do rejestru wyborców nieobecnych. Przepisy Alderney przewidują również głosowanie za sprawą pełnomocnika, co jest uzależnione od spełnienia określonych warunków. Z takiej formy głosowania mogą skorzystać osoby, które będą nieobecne na wyborach, cierpią na chorobę, która uniemożliwia im osobisty udział w wyborach³⁶.

Charakterystyczna na wyspie Alderney jest archaiczna procedura liczenia głosów, która odbywa się w *Ann French Room Island Hall* i trwa około czterech godzin. Przeprowadzają ją urzędnik wyborczy, dyrektor generalny i sędziowie. Podczas liczenia głosów może być obecny każdy kandydat lub jego przedstawiciel, jednakże musi wcześniej

³⁴ *Returning officer* jest specjalnym urzędnikiem wyborczym, który odpowiada za nadzór nad wyborami.

³⁵ *The Government of Alderney Law...*

³⁶ *Ibidem.*

wystąpić z wnioskiem o zgodę na udział do urzędnika wyborczego. Wynik z każdej karty jest odczytywany przez urzędnika wyborczego, następnie jest zapisywany przez sędziego³⁷.

Tabela 1. Wyniki wyborów do States of Alderney z 2018 roku*

Kandydat	Liczba głosów
Bennett Chris	70
Bentley Hilary	286
Burgess Annie	665
Clark Paul	130
Earl David	435
Gentle Kevin	329
Harris Christian	664
Levine Victor	209
McKinley Graham	445
Pond Sally	117
Roberts Steve	658
Walden William	249

*Mandaty uzyskało pięć osób: Annie Burgess, Christian Harris, Steve Roberts, Graham McKinley, David Earl. Frekwencja w wyborach wynosiła 66%.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ze strony internetowej <http://www.alderney.gov.gg/CHttpHandle-rokuashx?id=116652&p=0> (dostęp: 8.06.2019).

Przyszłość Alderney

Trudno jednoznacznie wskazać, jak będzie wyglądała przyszłość Alderney w obliczu wyzwań, które znajdują się przed tym terytorium zależnym. Podstawowe problemy i pytania dotyczą struktury demograficznej wyspy oraz jej przyszłości po wyjściu Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej. Kolejnym wyzwaniem jest status Alderney na arenie międzynarodowej oraz stosunki wyspy z Guernsey oraz Wielką Brytanią³⁸. Na Alderney coraz częściej mówi się o problemach modelu sprawowania władzy na wyspie, który ma liczne wady.

³⁷ *Elections and voting reform on Alderney*, <http://www.cpahq.org/cpahq/cpadocs/Elections%20and%20Voting%20Reform%20in%20Alderney%20-%20The%20Parliamentarian%202015%20Issue%20Three.pdf> (dostęp: 8.06.2019).

³⁸ *The States of Alderney and Brexit Q&A*, <http://www.alderney.gov.gg/article/158970/The-States-of-Alderney-and-Brexit-QA> (dostęp: 8.06.2019).

Na wyspie ponad 50% ludności ma więcej niż 50 lat. Starzejące się społeczeństwo jest jedynie odzwierciedleniem tendencji, która ma miejsce w Europie, jednak w przypadku tak małego terytorium może mieć katastrofalne skutki. Według szacunków w 2035 roku na Alderney na jednego emeryta będzie przypadała jedna osoba pracująca. Struktura demograficzna rzutuje również na skład States of Alderney, w którym brakuje reprezentacji osób młodych. Politycy na wyspie starają się przyciągać nowych mieszkańców, na przykład ułatwiając procedury nabycia nieruchomości. Pomimo że stosunkowo dużo osób decyduje się na przyjazd, to podobna ich liczba opuszcza to terytorium. W 2017 roku na wyspie osiedliło się 212 osób, wyjechało zaś 215, co wskazuje na spadek liczby mieszkańców. W ostatnich latach zmniejsza się przyrost naturalny, co ukazują dane. W 2011 roku na Alderney mieszkało 2111 osób, a w 2017 ich liczba spadła do 1985. Wpływa na to mniejsza od liczby zgonów liczba urodzeń. W 2017 roku na wyspie urodziło się 12 dzieci, a zmarły 24 osoby. Głównym miejscem zatrudnienia mieszkańców wyspy jest sektor finansowy, handel oraz hotelarstwo³⁹.

W przypadku brexitu rządzący na Alderney starają się o wypracowanie jak najlepszych warunków. Dla Alderney ważne jest utrzymanie dotychczasowych zasad wolnego handlu, przepływu osób i towarów z Wielką Brytanią. Wyspom Normandzkim zależy również na udziale w wypracowaniu przyszłych stosunków handlowych z państwami UE oraz innymi krajami. Mimo iż Wyspy Normandzkie nie są częścią Unii Europejskiej, posiadają dostęp do jednolitego rynku towarów na mocy protokołu 3 traktatu akcesyjnego Wielkiej Brytanii. Z punktu widzenia Alderney problemem jest niepewna przyszłość branży gier hazardowych, będąca znaczącym źródłem dochodu wyspy. Istotną rolę w Alderney odgrywa również gospodarka morską i związane z nią rybołówstwo, dlatego rządzący dążą do zwiększenia obszaru wód terytorialnych. Problem polega na tym, że pozostałe Wyspy Normandzkie również chcą mieć do dyspozycji większy obszar morza. Dla przyszłości Alderney istotne jest wyjaśnienie relacji konstytucyjnych z Wielką Brytanią, ponieważ status wyspy na arenie międzynarodowej jest niejasny. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku statusu całego Baliwatu Guernsey. Rządzący na Alderney podkreślają, że Guernsey nie działa w imieniu wszystkich jurysdykcji. Niewykluczone jest, że Alderney w przyszłości będzie dążyło do wypracowania samodzielnego porozumienia z Wielką Brytanią⁴⁰.

Ostatnim wyzwaniem dla Alderney jest reforma systemu politycznego, który jest silnie zakorzeniony w tradycji mieszkańców wyspy. System pozbawiony partii politycznych generuje wiele trudności, które wynikają z niespójnego stanowiska parlamentarzystów w określonych sprawach. Model, w którym każdy startuje do wyborów z własnym manifestem, bez tworzenia bloków mających wskazane cele, doprowadza do rozproszenia i braku konsekwencji. Rządy komisji nie spełniają pokładanych w nich nadziei, co dostrzegają sami mieszkańcy. Brak lidera ogranicza możliwości sprawnego podejmowania kluczowych decyzji. Na wyspie nie ma rzecznika praw obywatelskich oraz możliwości

³⁹ *Alderney Electronic Census Report*, <http://www.alderney.gov.gg/CHttpHandlerokuashx?id=113730&p=0> (dostęp: 8.06.2019).

⁴⁰ *The States of Alderney and Brexit Q&A...*

złożenia skargi na działalność administracji publicznej, co stanowi problem w obliczu kontroli jej działania na rzecz obywateli. W służbie publicznej wyspy pracuje około 30 osób, co zdaniem twórców raportu *Alderney's Choices. A report on how the island is governed* wymaga radykalnej reformy ze względu na zwiększającą się liczbę zadań i wyzwań⁴¹.

W 2016 roku podjęto na wyspie próbę wdrożenia daleko idących reform nazwanych Alderney Governance Review, które nie doszły do skutku. Planowana rekonstrukcja sprawowania władzy na Alderney miała usprawnić funkcjonowanie rządu wyspy poprzez uwiarygodnienie działań oraz podniesienie umiejętności sprawujących władzę polityków. Na wyspie dostrzegano problem niskiego zaufania społecznego, dlatego zmierzano do poprawy sytuacji związanej z tą kwestią. W ramach planowanych reform zastanawiano się nad mechanizmami odpowiedzialności politycznej rządzących oraz tworzeniem dobrej jakości prawa. Reformy miały dotyczyć również problemu braku partycypacji obywateli w kluczowych dla wyspy sprawach⁴².

Przeprowadzane w społeczeństwie sondaże potwierdzały konieczność dokonania zmian. Izba Handlowa Alderney w październiku 2016 roku zrealizowała badanie wśród 65 firm, których 98,5% przedstawicieli zgodziło się ze stwierdzeniem, że Alderney nie jest zarządzana w zadowalający sposób, natomiast 95,5% badanych wskazało na konieczność dokonania reform. Proponowane zmiany dotyczyły ustandaryzowania mechanizmów związanych z przetargami, zamówieniami publicznymi, udostępniania informacji. Wśród proponowanych reform pojawiła się również konieczność przeprowadzania konsultacji społecznych w sprawie projektów aktów prawnych. Niestety proponowane zmiany nie doszły do skutku pomimo początkowego zainteresowania w parlamencie, ostatecznie o wstrzymaniu prac nad wdrażaniem modyfikacji zdecydowała komisja ds. polityki i finansów, która liczy trzy osoby. Próba podjęcia reform odbywała się w czasie debaty na temat budowy połączenia kablowego pomiędzy Francją, Alderney i Wielką Brytanią. Realizacja inwestycji wzbudzała powszechne zainteresowanie mieszkańców wyspy i nieco przyćmiła debatę na temat reform ustrojowych⁴³.

Podsumowanie

Kształtowanie się rozwiązań ustrojowych wyspiarskich jednostek geopolitycznych było determinowane ich odrębnością, czego przykładem jest Alderney, gdzie wykształciły się charakterystyczne dla Wysp Normandzkich rozwiązania i instytucje. Na Alderney nie istnieje dwuizbowy parlament na wzór brytyjski oraz nie działają partie polityczne, natomiast zauważalne jest oddziaływanie prawa brytyjskiego wynikające między innymi z wpływu Wielkiej Brytanii na politykę zagraniczną i obronną wyspy. Różnice

⁴¹ *Alderney's Choices. A report on how the island is governed*, <http://www.alderney.gov.gg/CHHttpHandleroquashx?id=104396&p=0> (dostęp: 8.06.2019).

⁴² C. Morris, *op. cit.*, s. 118–119.

⁴³ *Ibidem*, s. 120–124.

dotyczą również systemu sądownictwa oraz władzy wykonawczej. Na Alderney istnieje instytucja prezydenta i wiceprezydenta, których nie ma w Wielkiej Brytanii. Odmienne uwarunkowania dotyczą również procesu wyborczego, na Alderney nie istnieją okręgi wyborcze. Różnice dotyczą też mechanizmów kontroli parlamentu nad rządem, które nie wykształciły się na Alderney. Niewątpliwie wspólną cechą systemu obowiązującego w Wielkiej Brytanii oraz dependencjach jest trwająca wiele wieków tradycja dotycząca rozwiązań ustrojowych oraz szacunek do instytucji państwowych. Pomimo związków dotyczących systemu prawnego, elementów tradycji oraz powiązań politycznych zauważyć można wiele cech, które zdecydowanie odróżniają Alderney od Wielkiej Brytanii. Wynika to z wielkości porównywanych jednostek geopolitycznych, tradycji oraz uwarunkowań kulturowych.

Pierwsza hipoteza badawcza, która brzmi: Alderney jest terytorium, które posiada zdolność do nawiązywania samodzielnych relacji z innymi państwami, została zweryfikowana negatywnie ze względu na trudności, jakie Alderney napotyka w stosunkach z innymi podmiotami. Obecnie możliwości tego terytorium do współpracy międzynarodowej ograniczają się do utrzymywania relacji z Wielką Brytanią i innymi dependencjami Korony Brytyjskiej. Przykładem są negocjacje dotyczące brexitu, w których Wyspy Normandzkie, w tym Alderney nie mogą prowadzić samodzielnych rozmów pomimo dużych aspiracji. Problemy związane z brexitem oraz chęć zinstytucjonalizowania swoich relacji z Wielką Brytanią istnieją w świadomości rządzących, jednak nie podjęli oni w tym kierunku konkretnych działań. Druga hipoteza badawcza, która brzmi: Alderney jest terytorium zależnym wyłącznie od Wielkiej Brytanii, również została zweryfikowana negatywnie. Analizując status tego terytorium oraz powiązania, można wysunąć wniosek, że Alderney w niektórych obszarach funkcjonowania jest w większym stopniu zależne od Guernsey niż od Wielkiej Brytanii. Guernsey świadczy wiele usług na rzecz Alderney oraz odgrywa główną rolę w zakresie sądownictwa i prawa karnego. Podkreślana przez polityków Alderney odrębność w tej sytuacji jest nieco ograniczona, trudno sobie wyobrazić samodzielne funkcjonowanie tego terytorium zależnego bez wsparcia większego sąsiada.

Alderney jest interesującym przykładem terytorium zależnego, które stara się bronić tradycyjnych rozwiązań oraz swojej autonomii. Szybki rozwój cywilizacyjny oraz liczne wyzwania powodują, że Alderney jest zmuszone do podjęcia szerokich i radykalnych reform. Trudno jednoznacznie wskazać, dlaczego podejmowane w ostatnich latach próby reorganizacji systemu nie doszły do skutku. Prawdopodobnie zrozumienie niewielkich społeczeństw jest zadaniem trudnym, natomiast ich ograniczona liczebnie populacja redukuje możliwości wdrażania rozwiązań typowych dla państw, które są zamieszkiwane przez zdecydowanie większą liczbę obywateli. Wiele wskazuje na to, że sprawy związane z finansami publicznymi oraz wyzwaniami infrastrukturalnymi stanowią większe zainteresowanie od reform dotyczących ustroju.

Funkcjonujący na wyspie model sprawowania władzy staje się niewydolny, co dostrzegają politycy oraz społeczeństwo. Alderney ma wysoką nadreprezentację w parlamencie. Na około 120 wyborców przypada jeden parlamentarzysta, dla porównania w Polsce je-

den poseł przypada na 83 500 mieszkańców. Zmiana tego stanu rzeczy może być trudna, ale staje się koniecznością. Sytuacja w Europie po brexicie będzie miała istotny wpływ na przyszłość Alderney oraz pozostałych Wysp Normandzkich, które będą musiały się zmierzyć z nowymi wyzwaniem.

Bibliografia

- Alderney (harbour and fortifications) — question*, <https://api.parliament.uk/historic-hansard/lords/1873/jul/11/alderney-harbour-and-fortifications> (dostęp: 8.06.2019).
- Alderney Channel Islands*, <http://www.starforts.com/alderney.html>, (dostęp: 8.06.2019).
- Alderney Electronic Census Report*, <http://www.alderney.gov.gg/CHttpHandlerokuashx?id=108734&p=0> (dostęp: 8.06.2019).
- Alderney's Choices. A report on how the island is governed*, <http://www.alderney.gov.gg/CHttpHandlerokuashx?id=104396&p=0> (dostęp: 8.06.2019).
- Antonowicz L., *Państwa i terytoria*, Warszawa 1988.
- Chodubski A.J., *Wstęp do badań politologicznych*, Gdańsk 2004.
- Civil Court*, <http://www.courtofalderney.gg/article/157999/Civil-Court> (dostęp: 8.06.2019).
- Connell J., *Alderney: gambling, Bitcoin and the art of unorthodoxy*, „Island Studies Journal” 9, 2014.
- Court of Alderney*, The Royal Court of Guernsey, <http://www.guernseyroyalcourt.gg/article/1956/Court-of-Alderney> (dostęp: 8.06.2019).
- Crown Dependencies Eighth Report of Session 2009–10*, <https://publications.parliament.uk/pa/cm200910/cmselect/cmjust/56/56i.pdf> (dostęp: 8.06.2019).
- Elections and voting reform on Alderney*, Commonwealth Parliamentary Association Organisation, <http://www.cpahq.org/> (dostęp: 8.06.2019).
- Fact sheet on the UK's relationship with the Crown Dependencies*, <https://www.justice.gov.uk/downloads/about/moj/our-responsibilities/crown-dependencies-factsheet.pdf> (dostęp: 8.06.2019).
- Government and Administration*, States of Alderney, <http://www.alderney.gov.gg/article/4063/Government-and-Administration> (dostęp: 8.06.2019).
- Government Response to the Justice Select Committee's Report 'Crown Dependencies: developments since 2010*, https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/293235/government-response-justice-select-committees-report-crown-dependencies-developments-2010.pdf.
- Konwencja wiedeńska o prawie traktatów sporządzona w Wiedniu dnia 23 maja 1969 roku, Dz.U. z 1990 r. Nr 74, poz. 439.
- Lukis F.C., *On the antiquities of Alderney*, „Journal of the British Archaeological Association” 3, 1847–1848.
- Morris C., *Attempting constitutional reform on the island microjurisdiction of Alderney*, „Common Law World Review” 47, 2018, z. 2.
- Planning Department*, States of Alderney, <http://www.alderney.gov.gg/article/100042/Planning-Department>, (dostęp: 8.06.2019).
- Police Court*, Civil Court, <http://www.courtofalderney.gg/article/158000/Police-Court> (dostęp: 8.06.2019).
- President's Office*, States of Alderney, <http://www.alderney.gov.gg/article/4298/Presidents-Office> (8.06.2019). <https://publications.parliament.uk/pa/cm200910/cmselect/cmjust/56/56i.pdf> (dostęp: 8.06.2019).
- Second World War history on Alderney*, <http://www.visitalderney.com/visit/history/ww2/> (dostęp: 8.06.2019).
- Sobczyński M., *Państwa i terytoria zależne. Ujęcie geograficzno-polityczne*, Toruń 2006.
- States of Alderney Historical Review*, The Royal Court of Guernsey, <http://guernseyroyalcourt.gg/article/1955/States-of-Alderney-Historical-Review> (dostęp: 8.06.2019).
- States of Alderney*, <http://www.alderney.gov.gg/> (dostęp: 8.06.2019).
- The Government of Alderney Law*, 2004, <http://www.guernseylegalresources.gg/CHttpHandlerokuashx?id=72097&p=0> (dostęp: 8.06.2019).

The States of Alderney and Brexit Q&A, States of Alderney, <http://www.alderney.gov.gg/article/158970/The-States-of-Alderney-and-Brexit-QA> (dostęp: 8.06.2019).

Toszek B.H., *Sytuacja brytyjskich terytoriów zależnych w Europie po przystąpieniu Wielkiej Brytanii do Wspólnot Europejskich*, „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego. Acta Politica” 2007, nr 21.

What is Islander status?, <https://web.archive.org/web/20131007233859/http://www.gov.gg/article/2822/What-is-Islander-status> (dostęp: 8.06.2019).

Problems of contemporary dependent territories via the example of Alderney

Keywords: Alderney, power, political system, Brexit, dependent territory, dependency

Summary

The issue of non-sovereign areas is becoming increasingly crucial due to the dynamics of the following processes. Brexit will undoubtedly affect not only Great Britain but also dependent territories that are related to this country. An example of such a territory is Alderney, which is currently facing many problems. It is difficult today to indicate what effects the British decision will cause for this small territory, but it is no secret that this dependent territory has to initiate many reforms. The original system of exercising power in connection with an unclear status in the international arena is nowadays ballast. Alderney may in the future become a model for other non-sovereign areas that want to keep their separateness in today's world.